

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W OPOLU

45-758 OPOLE, ul. CHMIELOWICKA 2

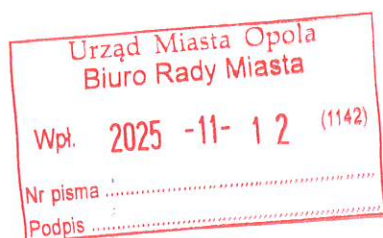
TEL./FAX 77 457-54-95/36, 77 474 48 01, 77 474 48 04

info@dps.opole.pl

12.11.2025 r.

DAW.0910.1.2025TF

Komisja Rewizyjna
Rady Miasta Opola

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Opolu, w odpowiedzi na przesłany protokół z kontroli, której przedmiotem było: *Działania opiekuńcze skierowane do pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Opolu w latach 2022-2024*, wnosi zastrzeżenia do treści protokołu oraz przedstawia wyjaśnienia odnoszące się do zaleceń pokontrolnych, zawartych w protokole.

Dyrekcja Domu Pomocy Społecznej w pełni podziela wnioski Zespołu Kontrolnego dotyczące potrzeby dalszego rozwoju usług opiekuńczych, środowiskowych i senioralnych realizowanych w mieście Opolu, jednakże należy zauważyć, iż podwaliny tych działań powstały i są realizowane już od wielu lat, a obecny ich kształt jest wynikiem ciągłej aktualizacji różnych dokumentów strategicznych i Programów, wynikających z dostosowania do zmieniającej się sytuacji demograficznej naszego miasta. W związku z powyższym należy odnieść się do wniosków pokontrolnych dotyczących:

- konieczności opracowania miejskiej strategii deinstytucjonalizacji opieki nad seniorami,
- kwestii miejsca DPS-u w budowaniu zintegrowanej sieci usług senioralnych,
- kwestii utworzenia miejskiego zespołu ds. polityki senioralnej,
- systematycznego analizowania danych demograficznych.

Odnosząc się do przedstawionych wniosków pokontrolnych, związanych z koniecznością opracowania miejskiej strategii deinstytucjonalizacji opieki nad seniorami, uprzejmie wyjaśniam, że dokumentem strategicznym miasta jest Strategia rozwoju Opola do 2030 r., która wyznacza kierunki rozwoju naszego miasta do roku 2030. Trzon wizji rozwoju miasta Opola stanowią takie pojęcia jak: technologie, region, zieleń i środowisko, obywatel, nauka. Zagadnienia z obszaru polityki społecznej regulowane są w innych dokumentach o charakterze programowym i operacyjnym. Takim dokumentem jest m.in. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021–2025, przyjęta uchwałą nr XXXIX/773/21 Rady Miasta Opola z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025. Należy wskazać, że Dom Pomocy Społecznej jest nieodzownym elementem wskazanej powyższej strategii i bierze aktywny udział w procesie jej kształtowania i aktualizacji.

W strukturach różnych instytucji naszego miasta, działają już zespoły, których głównym spektrum działania jest sytuacja osób w wieku senioralnym, są to: Rada Seniorów, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Centrum Informacyjno – Edukacyjne Senior w Opolu, Biuro Dostępności. Wymienione ciała mają wpływ na kształtowanie się polityki senioralnej w naszym mieście.

Ponadto obecnie trwają prace nad nowym Programem Polityki Senioralnej Miasta Opola oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030, które określą kierunki rozwoju wsparcia osób starszych w kolejnych latach. Prace nad programem prowadzone są przy udziale przedstawicieli różnych środowisk. Decyzją nr OR-I.120.2.24.2025 z dnia 14 października 2025 r. Prezydenta Miasta Opola powołany został Zespół ds. opracowania programu, a jego zapisy będą szeroko konsultowane społecznie, w tym z przedstawicielami środowisk senioralnych, organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami. Ponadto należy wskazać, iż wszelkie dokumenty strategiczne oraz budowane programy działań w poszczególnych sektorach polityki społecznej miasta, zawsze konstruowane są na podstawie diagnozy, powstałej w oparciu o analizę sytuacji demograficznej naszego społeczeństwa.

- *zaleca się opracowanie programu „Aktywny Senior-Opole 2030” integrującego działania na rzecz seniorów.*

Miasto Opole nieustannie realizuje szereg działań mających na celu jak najlepsze i możliwie jak najdłuższe pozostawanie seniorów w ich środowisku, bez konieczności zapewnienia im opieki w instytucjach takich jak np. domy pomocy społecznej. Jednym z elementów takiej działalności jest pomoc środowiskowa realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, której strategicznym celem jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja celów pomocy społecznej odbywa się przede wszystkim przez świadczenie pracy socjalnej, wspieranie klientów świadczeniami pieniężnymi oraz usługami opiekuńczymi. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi.

Miasto Opole od lat konsekwentnie realizuje politykę senioralną, której założenia znajdują odzwierciedlenie w kolejnych programach obejmujących różne okresy realizacji, w tym w aktualnie obowiązującym **Programie Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. "Opole wspiera Seniorów"** przyjętym uchwałą NR LXVII/1194/23 RADY MIASTA OPOLA z dnia 26 stycznia 2023 r., w sprawie przyjęcia Programu Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”. Obejmuje on rozwój działań z zakresu usług opiekuńczych, środowiskowych, rehabilitacyjnych, zdrowotnych, aktywizacyjnych i związanych z integracją międzypokoleniową. W jego ramach rozbudowywana jest sieć domów dziennego pobytu, środowiskowych domów samopomocy, klubów seniora, usług specjalistycznych i opieki krótkoterminowej, a także asystentów osób z niepełnosprawnością. DPS stanowi kluczowe ogniwo tego systemu, realizując cele polityki senioralnej miasta w obszarze zapewnienia osobom starszym warunków bezpiecznego, godnego i aktywnego życia.

W mieście Opolu kwestia zarówno strategii dotyczącej polityki senioralnej jak i zespołów działających w tym obszarze jest od wielu lat uporządkowana i na bieżąco aktualizowana. Oczywiście można tworzyć kolejne dokumenty lub powoływać zespoły, jednakże Miasto Opole skupia się na realnej pracy i wsparciu osób starszych i potrzebujących. **Wartym podkreślenia jest fakt, że Miasto Opole w 2019 roku otrzymało certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia WHO „Miast Przyjaznych Starzeniu”.** Członkostwo w sieci jest formą docenienia przez WHO miast i ich dotychczasowych działań w obszarze polityki senioralnej.

➤ *deficyt kadrowy w sektorze opieki.*

Kwestie związane z deficytem kadrowym w sektorze opieki i ochrony zdrowia, w tym zatrudnianiem pielęgniarek, opiekunów medycznych oraz fizjoterapeutów, mają charakter ogólnokrajowy i wykraczają poza kompetencje samorządu. Problem ten wymaga rozwiązań systemowych na poziomie krajowym, w tym zmian przepisów regulujących kształcenie, wynagradzanie i warunki pracy personelu medycznego, zwłaszcza zatrudnianego w instytucjach opieki nad osobami starszymi, które nie są finansowane z NFZ.

Miasto Opole, dostrzegając problemy kadrowe z pozyskaniem pracowników medycznych było jednym z inicjatorów powstania Wydziału Lekarskiego na UO.

W mieście Opolu wprowadzony został program „Specjalista w Opolu”, który umożliwia zawarcie umów najmu lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Opola w wyjątkowych przypadkach podyktowanych ważnym interesem miasta związanych z jego rozwojem, ze względu na charakter wykonywanej przez Wnioskodawcę pracy m.in. lekarze. Ponadto wychodząc naprzeciw potrzebie pozyskania specjalistów, Miasto Opole we współpracy z Opolskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., w ramach programu „Mieszkanie dla Specjalisty” przewidziało możliwość wynajmu lokali mieszkalnych na preferencyjnych warunkach dla specjalistów w zawodach kluczowych dla lokalnego rynku pracy. O najem lokalu w ramach Programu mogą ubiegać się osoby fizyczne związane umową o pracę, stypendium, kontraktem, rozkazem lub posiadające ofertę zawarcia ww. form współpracy m.in. z jednostką organizacyjną systemu opieki zdrowotnej posiadającą swoją siedzibę na terenie miasta Opola. Równocześnie Miasto wspiera rozwój przyszłych kadr medycznych oraz lokalnych kadr naukowych poprzez system stypendialny funkcjonujący w ramach Programów Stypendialnych pn.: „Stypendia Prezydenta Miasta Opola” oraz „Stypendia doktoranckie Prezydenta Miasta Opola”, adresowanych do studentów oraz doktorantów uczelni wyższych mających siedzibę w Opolu, którzy wykazują się znaczącymi osiągnięciami.

W ramach kampanii reklamowej zawodów i specjalności, na które zapotrzebowanie na rynku pracy nieustannie rośnie, organizowane są największe w regionie Targi Edukacyjne EDU Opole. Uczestnicy mają możliwość zapoznania się z szeroką ofertą szkół średnich i prywatnych placówek edukacyjnych, które oferują różnorodne kierunki kształcenia.

➤ *rozważenie zwiększenia nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę DPS.*

Dom Pomocy Społecznej jest nowoczesną placówką, wyposażoną w sprzęt i możliwości techniczne do realizowania swoich zadań. Aby można było prowadzić działalność wskazaną w powyższym wniosku i kompensować częściowo finansowanie DPS, winny zająć zmiany

ustawowe, które pozwolą na prowadzenia działalności gospodarczej przez DPS. Nasza jednostka posiada warunki na prowadzenie takiej działalności – nie ma natomiast umocowania prawnego by je realizować. Natomiast potrzeby mieszkańców w zakresie organizacyjnym oraz sprzętowym zaspokajane są w 100%.

- *wskazanie wprowadzenia rozwiązań prawnych i lokalnych regulacji dotyczących finansowania pobytu w DPS.*

W odniesieniu do kwestii odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej wskazuje się, że zasady te wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Obowiązuje jednolity, ustawowy mechanizm ustalania odpłatności, uzależniony od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług lub jej rodziny. Wszystkie decyzje w tym zakresie podejmowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z zachowaniem zasad równego traktowania. Jednostki Samorządu Terytorialnego nie mają możliwości prawnych zmienić zasad odpłatności za pobyt w DPS poprzez zastosowanie aktów prawa miejscowego, regulując prawo w takiej kwestii w jakiej została wskazana we wnioskach pokontrolnych.

- *analiza możliwości współfinansowania publiczno-prywatnego w sektorze opieki senioralnej.*

Mając na uwadze, iż ustawodawca umożliwił tylko prywatnym przedsiębiorcom uruchomienie DPS-u z środków unijnych oraz dużą rozbieżność uwarunkowań prawnych regulujących funkcjonowanie placówki prywatnej i samorządowej, należy wskazać, iż w obliczu promowanych i dofinansowywanych działań deinstytucjonalizacji, możliwość nawiązania partnerstwa publiczno-prywatnego jawi się jako zadanie bardzo złożone o dużym stopniu skomplikowania.

Zalecenia pokontrolne.

1. *Przedstawienie przez władze miasta Opola w porozumieniu z dyrekcją DPS-u przy ulicy Chmielowskiej 2, koncepcji i zakresu prac adaptacji i wykorzystania zabudowań po dawnym DPS-ie.*

Uprzejmie informuję, iż budynek starego DPS-u jest w złym stanie technicznym, stąd podjęta została decyzja o budowie nowego, funkcjonalnego obiektu, w którym dziś odbywa się działalność DPS. Zamknięty obiekt jest w zarządzie MZLK, zabezpieczony przed wejściem osób trzecich i nie zagrażający bezpieczeństwu najbliższego otoczenia. Co do przyszłości tego obiektu trwają obecnie rozważania, dotyczące zasadności adaptacji i wykorzystania tego miejsca, biorąc pod uwagę szereg norm budowlanych oraz funkcje jakimi winny się cechować nowoczesne obiekty publiczne.

2. *Podjęcie próby poprawy komfortu życia pensjonariuszy DPS-u poprzez rozdzielanie pensjonariuszy wymagających szczególnej opieki w strukturze wewnętrznej obiektu.*

W przypadku pensjonariuszy wymagających szczególnej opieki, DPS zapewnia dwa pokoje trzyosobowe, na 1 piętrze budynku. Pokoje te są największymi pomieszczeniami, zapewniającymi dostęp do chorego z każdej strony łóżka, ze względu na swój rozmiar zapewniają również możliwość usytuowania łóżka bariatrycznego, dla osób o bardzo dużej masie ciała. Pokoje zlokalizowane są bezpośrednio przy pokoju kąpielowym oraz dyżurce pielęgniarskiej, co zapewnia objęcie wzmocnionym nadzorem personelu medycznego oraz realizację zadań higienicznych z zachowaniem intymności i godności osobistej.

Nowy budynek wyposażono w systemy przyzywowe zlokalizowane przy każdym łóżku, które ułatwiają szybką komunikację i wezwanie pomocy. W budynku DPS, na parterze zlokalizowana jest Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Pacjenci (mieszkańcy DPS) korzystają z usług lekarza POZ w celu uzyskania kompleksowej, ciągłej i bezpłatnej opieki zdrowotnej, która obejmuje leczenie podstawowych schorzeń, diagnostykę, profilaktykę, a także kierowanie na dalsze badania i konsultacje specjalistyczne. Ponadto mieszkańcy z problemem alkoholowym lub z zespołem chorób otępiennych są umieszczani w pokojach jednoosobowych by nie zakłócać funkcjonowania innym współlokatorom. Dom dysponuje dużą liczbą – 74 pokoi jednoosobowych. Placówka nie ma możliwości technicznych wydzielania pomieszczeń dla osób z poszczególnymi schorzeniami, poza umieszczaniem w odpowiednich pokojach.

Specyfika placówki – otwarty dom, polega na jej wysokiej dostępności i możliwości organizacji różnorodnych wydarzeń w pełni przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

DYREKTOR
Domu Pomocy Społecznej
w Opolu
Tatiana Filipkowska
Tatiana Filipkowska